

О Б Р Ъ Щ Е Н И Е

към членовете на Висшия съдебен съвет

Уважаеми членове на Висшия съдебен съвет,

В своя позиция от 5.10.2025 г.¹ Управителният съвет на Съюза на съдиите в България изрази твърдото си убеждение, че професионален дълг на всеки съдия е да се противопоставя ясно и категорично на опитите за използване на прокуратурата за незаконни цели и за уронване на авторитета и независимостта на съда, за всяване на страх и извънправно вмешателство при осъществяване на правосъдието. Последващият период ни даде поредни поводи да препотвърдим тази своя позиция.

На 13.10.2025 г. на официалната интернет страница на Прокуратурата на Република България беше публикувано искане от страна на Борислав Сарафов, с посочване на негово длъжностно качество „и. ф. главен прокурор“ за отвод на съдията от Софийски градски съд Мирослава Тодорова от разглеждано от нея тогава дело. В искането бяха изложени и твърдения за наличие на основания за отвод, поради публични изявления на съдия Мирослава Тодорова и изразената позиция на УС на ССБ от 5.10.2025 г., на чиято организация тя била бивш председател и настоящ активен член. Искането за отвод на съдия Тодорова завършваше и с искане съответното дело да бъде разпределено на съдия, който не е член на ССБ, тъй като всеки член на организацията би следвало да се отвежда по дела, по които подателят на искането се явявал „страна в качеството на и. ф. главен прокурор, назначен съгласно решение на Прокурорската колегия на ВСС“.

Наскоро стана известно и че продължаващият да заема длъжността „и. ф. главен прокурор“ Борислав Сарафов е внесъл искане до Върховния

¹ <https://judgesbg.org/wp-content/uploads/2025/10/%D0%9F%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%86%D0%B8%D1%8F-%D0%A3%D0%A1-%D0%A1%D0%A1%D0%91-5.10.25.pdf>

касационен съд за отстраняване на членове на Съюза на съдиите в България от списъка от съдии, дали съгласие да бъдат определени за прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор.

УС на ССБ счита, че посочените действия на продължаващия да заема длъжността „и. ф. главен прокурор“ представляват поредни случаи на използване на институцията на прокуратурата за цели, не само различни, но и несъвместими с възложените ѝ от Конституцията и законите на страната функции.

Производствата по сигнали за извършени престъпления от главния прокурор или негов заместник имат за предмет установяване на основания за ангажиране на наказателна отговорност на лица, заемащи такива функции, която отговорност е лична. В предвидените в закона случаи съответните лица придобиват установени процесуални права, чието упражняване също се осъществява лично или чрез упълномощен защитник, но не и чрез институцията, в която тези лица работят или са работили. В този смисъл и използването на пресцентъра на прокуратурата, на интернет страницата ѝ, както и на самата прокуратура за разпространяване на искане, подадено от лице, което счита, че има право да упражнява процесуални права по засягащо го производство, представлява институционална злоупотреба.

Използването на властови ресурси на институция като прокуратурата за упражняване на претендирани лични процесуални права представлява и демонстративно упражняване на натиск по отношение на съдия, на когото е възложено да се произнесе по съответното производство. Още по-недопустимо е когато този натиск се упражнява с цел отстраняване на съдия от определено производство или за предварително подбиране на кръга от съдии, от които следва да бъде определен прокурор за разследване на престъпления, извършени от главния прокурор или негов заместник.

Напълно неприемливо е своеобразното заклеймяване в искания, разпространявани от властова институция като прокуратурата, на факта на изразяване от съдии и от професионалната организация, в които членуват, на мнения и становища по принципи въпроси, засягащи управлението на съдебната власт. В посочените случаи е налице такова заклеймяване, заради начина и средствата, с които се настоява за своеобразно предварително дисквалифициране на всички членове на Съюза на съдиите в България от производства, по които Борислав Сарафов се счита за засегнат. И това – повече от 13 години след уволнението на съдия Мирослава Тодорова, което

ЕСПЧ намери за представлявало наложена чрез превратно използване на закона санкция срещу упражняване на правото да изразява мнение като председател на професионална съдийска организация.

Посочените действия на продължаващия да заема длъжността „и. ф. главен прокурор“ са в разрез и със скорошните препоръки на Комитета на министрите на Съвета на Европа за ограничаване на ролята на Прокурорската колегия на ВСС и на главния прокурор в назначаването, удължаването на мандата, отстраняването и отчетността на ад хок прокурорите, разследващи главния прокурор или заместник-главния прокурор.²

Призоваваме Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет да упражни своите правомощия за проверка на използването на ресурсите и авторитета на прокуратурата за реализиране на претендирани лични процесуални права на Борислав Сарафов. Настояваме да бъде даден ясен отговор дали е съвместимо с изискванията на Кодекса на етично поведение на българските прокурори такова едно поведение.

Призоваваме и Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет да реагира при така демонстрираните опити за оказване на натиск по отношение на съдии. Отбелязваме и че без реакция от страна на СК на ВСС остана публикуваната на 3.10.2025 г. на сайта на прокуратурата на неподписана „позиция“, в която бяха отправени обвинения срещу ръководството на Върховния касационен съд за това, че „преследва единствено и само политически цели и задълбочаване на създадената ситуация на нестабилност в съдебната власт“. Липсата на необходим отговор на поредната институционална злоупотреба прави възможно все по-демонстративното целенасочено уронване на авторитета на съдебната власт.

Гр. София,

11.12.2025 г.

От името на Управителния съвет

на Съюза на съдиите в България

² <https://rm.coe.int/bgr-1545-decisions-s-z-kolevi-unofficial-translation/488029adb1>